

Португалия

Ако искът ми следва да се разглежда в тази държава - Португалия

За кой вид престъпления мога да получа обезщетение?

Видовете престъпления, за които можете да получите обезщетение, са „престъпления, при които е било упражнено насилие“. Престъпления, довели до трайно увреждане, пълна временна неработоспособност с продължителност най-малко 30 дни или смърт; ако престъплението е влошило значително стандарта и качеството на живот на жертвата, или ако тя е починала — на лица (близки роднини), които са финансово зависими от нея или за които тя е носила отговорност, и които не са получили обезщетение от извършителя на престъплението.

Например: убийство, тежка телесна повреда, изнасилване, сексуално насилие над малолетни или непълнолетни лица, домашно насилие или тежко физическо увреждане, настъпило в резултат на обир.

За кой вид увреждане мога да получа обезщетение?

- Имуществени/материални вреди: включително вредите, настъпили в резултат на престъплението (например разходите за болнично лечение, консултации, лекарства и др.), както и доходи, които жертвата вече не получава (например заплатите, които е спряла да получава, докато е била в състояние на неработоспособност). Обезщетение може да бъде получено за вредите, понесени от пряка или косвена жертва.
- Психологически или емоционални вреди: въпреки че на тях не може да бъде приписана финансова стойност, те могат да бъдат компенсирани финансово (например при вреди, увреждащи благосъстоянието, достойнството или добрата репутация, включват физическа болка, психично разстройство или емоционална травма). Обезщетение за причинена психологическа или емоционална вреда може да бъде получено само от пряката жертва.

Мога ли да получа обезщетение, ако съм роднина или лице на издръжка на лице, което е починало в резултат от престъпление? Кои роднини или лица на издръжка на жертвата могат да получат обезщетение?

Да, финансова помощ може да бъде предоставена на близки роднини, които са финансово зависими или за които носи отговорност пряката жертва на престъпление чрез упражняване на насилие, която е починала в резултат на умишления акт на насилие.

Право да получат обезщетение могат да имат роднини, които са имали право на издръжка от жертвата преди смъртта на последната: например съпруг(съпруга) или бивш съпруг(съпруга), родители, деца, братя и сестри, лели и чичовци, втори баща/втора майка, а при определени обстоятелства и несклучили брак партньори независимо от пола, които са живели заедно с жертвата повече от две години при условия, подобни на тези на брачните двойки.

Мога ли да получа обезщетение, ако съм роднина или лице на издръжка на жертва, която е преживяла престъплението? Кои роднини или лица на издръжка на жертвата могат да получат обезщетение в такъв случай?

Косвените жертви (близки роднини) на престъпления, извършени чрез упражняване на насилие, могат да получат обезщетение само ако пряката жертва е починала.

Мога ли да получа обезщетение, ако не съм гражданин на държава от ЕС?

Жертви с португалско или чуждо гражданство, които са претърпели сериозни вреди като пряк резултат от насилствени действия, извършени на територията на Португалия или на борда на португалски кораби или самолети, могат да получат обезщетение, при условие че са изпълнени определени законови изисквания.

Мога ли да искам обезщетение от тази държава, ако живея тук или съм оттук (това е моята държава на пребиваване или гражданство), дори ако престъплението е извършено в друга държава от ЕС? Мога ли да направя това, вместо да поискам обезщетение в държавата, в която е извършено престъплението? Ако отговорът е положителен, при какви условия?

Молба за обезщетение:

а) жертви на извършени извън Португалия престъпления срещу граждани на Португалия или граждани на ЕС с обичайно местопребиваване в Португалия:

жертвите на извършени извън националната територия престъпления с упражняване на насилие, включително домашно насилие, чието обичайно местопребиваване е в Португалия, могат да имат право на финансово обезщетение от португалската държава, при условие че нямат право на обезщетение от държавата, на чиято територия са настъпили вредите. В този случай Комисията за защита на жертвите на престъпления (*Comissão de Proteção às Vítimas de Crimes*, CPVC) отговаря за проверката на това дали ищецът има право на обезщетение в държавата, на чиято територия са настъпили вредите.

б) Жертви на престъпления в друга държава — членка на Европейския съюз, които имат обичайно местопребиваване в тази държава членка и подават молба за авансово обезщетение от португалската държава:

ако ищите на обезщетение, които са с обичайно местопребиваване в друга държава — членка на ЕС, са подали до компетентния орган на държавата, в която обичайно пребивават, молба за предоставяне на авансово обезщетение от португалската държава, CPVC може да получи молбата, която се препраща от компетентния орган на държавата членка по обичайно местопребиваване на ищеца, и взема решение относно предоставянето на обезщетение, като уведомява компетентния орган за това.

Трябва ли първо да съм съобщил за престъплението в полицията, за да мога да претендирам за обезщетение?

Не е задължително да сте съобщили за престъплението на правоприлагащите органи. Властите обаче могат да узнаят, че е извършено престъпление, и да започнат разследване само ако е подадена жалба или сигнал.

Ако жертвата е на възраст под 16 години, тя не може да подаде самостоятелно жалбата. Жалбата трябва да бъде подадена от нейните законни представители.

Необходимо ли е да се изчакат резултатите от евентуално полицейско разследване или наказателно производство, преди да мога да подам иска за обезщетение?

Не е необходимо да се изчакват резултатите от полицейско разследване или наказателно производство, преди да може да се предяви молба за обезщетение. Трябва да се свържете със CPVC в срок от една година от извършване на престъплението.

Трябва ли първо да потърся обезщетение от извършителя на престъплението, ако той е бил установен?

Не, не е необходимо първо да търсите обезщетение от извършителя.

Дори и да не е предявен граждански иск за обезщетение в рамките на наказателното производство или извън него, по причини, които се приписват на ищеца (например поради това, че не е предявил иск за обезщетение в съда или го е оттеглил), все пак е възможно да отговорите на условията за получаване на обезщетение, макар че то ще бъде намалено наполовина от максималния размер на авансовата сума, която може да бъде предоставена от държавата чрез CPVC.

Ако извършителят не е бил установен или осъден, имам ли все пак право да поискам обезщетение? Ако да, какви доказателства трябва да представя в подкрепа на моя иск?

Дори самоличността на извършителя на насилствените действия да е неизвестна или да не е възможно той да бъде обвинен и осъден поради друга причина, жертвата има право на авансово плащане на обезщетение от държавата чрез CPVC.

Към молбата, която трябва да бъде подадена до CPVC с искане за предоставяне на авансово обезщетение, трябва да бъде включена документация, обосноваваща твърдените факти, а именно описание на претърпените вреди, неработоспособност, медицински документи и др.

Има ли срок, в рамките на който трябва да поискам обезщетение?

Да. По правило обезщетението трябва да бъде поискано в рамките на наказателното производство. До приключване на фазата на разследване жертвата трябва да уведоми полицията или прокуратурата, че възнамерява да подаде молба за обезщетение, например, когато отива да даде показания. Когато жертвата получи уведомление за обвинението срещу подсъдимия, тя разполага с 20-дневен срок, в който да предяви иска.

Ако жертвата подава молба до CPVC за обезщетение или за авансово обезщетение, тя трябва да го направи в срок от една година от извършване на престъплението. Ако към момента на извършване на престъплението жертвата е

малолетно или непълнолетно лице, тя може да подаде молба за предоставяне на авансово обезщетение от държавата в срок до една година преди навършване на пълнолетие или придобиване на дееспособност.

Кои вреди и разходи се обхващат от обезщетението?

Обезщетението ще покрие например:

а) за жертвата на престъплението:

— материални (различни от морални) вреди:

- разходи за медицинско обслужване за телесната повреда (медицинско лечение – амбулаторно и болнично лечение, възстановяване);
- допълнителни нужди или разходи, произтичащи от телесната повреда (т.е. разходи, свързани с медицински грижи и помощ, временно и постоянно лечение, продължителна възстановителна физиотерапия, адаптиране на жилището, специални помощни съоръжения и др.);
- постоянно увреждане (например инвалидност и други трайни увреждания);
 - загуба на доходи по време на медицинското лечение и след него (включително пропуснати доходи и загуба на /намалена възможност за осигуряване на приходи и др.);
 - загуба на възможности;
 - разходи, произтичащи от правни производства, свързани с инцидента, причинил увреждането, като адвокатски хонорари, съдебни разноски;
 - обезщетение за откраднати или повредени лични вещи;

— психически (морални) вреди:

- болката и страданието на жертвата.

б) За правоимащи лица или роднини на жертвата:

— материални (различни от морални) вреди:

- разходи за погребение;
- медицински разходи (например лечение на член от семейството, амбулаторно и болнично лечение, рехабилитация);
- загуба на издръжка или възможности.

Как се изплаща обезщетението — чрез еднократно плащане или на месечни вноски?

По правило предоставянето на авансово обезщетение на жертва на домашно насилие става под формата на месечни плащания, извършвани за срок от 6 месеца, който може да бъде удължен със същия срок. В изключителни и надлежно обосновани случаи на конкретни нужди и липса на средства за издръжка обезщетението може да бъде изплатено чрез еднократно плащане.

В случай на престъпление с упражняване на насилие авансовото обезщетение на жертвата на престъплението се предоставя като еднократно плащане, което може да бъде под формата на годишно плащане.

По какъв начин моето собствено поведение във връзка с престъплението, досието ми за съдимост или липсата на съдействие по време на производството за обезщетение могат да окажат влияние върху шансовете ми да получа обезщетение и/или върху сумата, която бих получил?

Размерът на обезщетението, което може да бъде предоставено, може да бъде намален или обезщетението може да бъде отказано от комисията на основание поведението на жертвата преди, по време или след извършване на действията или поради отношенията ѝ с извършителя или неговото обкръжение, или ако поведението на жертвата противоречи на разбирането за правосъдие и обществен ред.

Поведението на жертвата или на ищеца обаче не е от значение във връзка с намаляване или отказ да се присъди обезщетение, когато причинените вреди се дължат на сухопътно моторно превозно средство или, в някои случаи, ако се прилагат правила за трудови злополуки или злополуки при обслужване.

По какъв начин финансовото ми положение би могло да повлияе върху шансовете ми да получа обезщетение и/или върху получената сума?

Когато се взема решение дали да се предостави авансово обезщетение и при определяне на размера на обезщетението, ще се вземе предвид следното:

- за престъпления с упражняване на насилие — значително нарушаване на стандарта или качеството на живот;
- за престъпления с домашно насилие — сериозни финансови затруднения на жертвата.

В случай на престъпления с упражняване на насилие се вземат предвид и всички суми, които жертвата получава от други източници, а именно от извършителя или от системата за социална сигурност; сумите, получени от застраховка „Живот“ или от лична застраховка срещу злополуки, по принцип се изключват.

Има ли други критерии, които биха могли да повлияят върху шансовете ми да получа обезщетение и/или върху сумата?

Ако в рамките на наказателното производство, образувано срещу извършителя, не е получено обезщетение за причинени вреди, или ако е вероятно извършителят да не плати обезщетение и няма друг източник на ефективно или достатъчно обезщетение, при вземане на решението относно обезщетението тези фактори ще бъдат взети предвид.

Как ще бъде изчислено обезщетението?

В случай на жертви на престъпление с упражняване на насилие размерът на обезщетението се изчислява в съответствие с принципите за справедливост и с оглед на сумите, които вече са получени от други източници (например от извършителя или от системата за социална сигурност).

При молба за обезщетение за загуба на доходи (суми, които жертвата е спряла да получава) CPVC взема предвид и данъчните декларации на жертвата за срок от 3 години преди извършване на престъпленията. Ако жертвата почине, данъчната декларация на ищеца (близък роднина) се използва като референция или, при липсата на такава декларация — изчисляването на обезщетението се основава на доход, който не надвишава гарантираната минимална месечна работна заплата.

По-специално за случаите на домашно насилие CPVC определя размера в съответствие с принципа на справедливост. Един от критериите за допустимост за авансово обезщетение за жертви на домашно насилие са сериозните финансови затруднения, претърпени вследствие на престъплението. Ето защо трябва да бъде съобщена всяка промяна на финансовото или семейното положение.

При определяне размера на обезщетението на основание справедливост ще бъдат взети предвид сумите, получени от жертвата от лична застраховка „Живот“ или лична застраховка срещу злополуки.

Съществува ли минимален или максимален размер на обезщетението, което се отпуска?

Ако жертвата подава пред CPVC молба за авансово изплащане на обезщетението, тя трябва да посочи, наред с другото, размера на исканото обезщетение.

В случай на жертви на престъпление с упражняване на насилие максималният размер, който може да бъде получен от всяка жертва в случай на смърт или сериозно увреждане, е 34 680 EUR.

В случай на смърт или сериозно увреждане на няколко лица в резултат на едно и също престъпление авансовото плащане на обезщетение е ограничено до максимален размер от 30 600 EUR за всяко лице, като общата сума не може да надвишава 91 800 EUR.

В случай на аванс под формата на годишно плащане максималният размер е ограничен до 4080 EUR. Когато има няколко жертви на едно и също престъпление, общият размер не трябва да надвишава 12 240 EUR.

В случай на престъпления, свързани с домашно насилие, сумата, която може да бъде предоставена, не може да надвишава месечния еквивалент на гарантираната минимална месечна работна заплата за срок от 6 месеца (с възможност за удължаване със същия срок). В случаите на конкретни финансови нужди предоставянето на обезщетение като авансово плащане на обезщетение може да бъде поискано дори преди приключване на разследването (*instrução*) на конкретните обстоятелства, когато не е съобщено за промени в размера на сумите, които трябва да бъдат получени.

*Стойности за 2019 г.

Очаква ли се от мен да посоча сумата на обезщетението в исковия формуляр? Ако е така, ще получа ли някакви указания за това как да я изчисля или относно други аспекти?

Да, тази информация трябва да бъде посочена във формуляра.

В случаи на обезщетение от друга държава — членка на Европейския съюз, след като тази държава членка предаде на CPVC молбата за предоставяне на обезщетение и при условие че ищецът има обичайно местопребиваване в Португалия, CPVC ще го уведоми по какъв начин да попълни молбата за обезщетение и какви съпътстващи документи трябва да се представят.

Ако получа обезщетение за нанесените вреди от други източници (като например от работодателя ми или частна застрахователна схема), получената сума приспада ли се от обезщетението, предоставяно от институцията/органа?

Ако след изплащане на обезщетението или на обезщетението жертвата получи по някакъв начин ефективно обезщетение или компенсация за причинените ѝ вреди, CPVC ще изиска от нея да възстанови изцяло или частично получените суми.

Мога ли да получа аванс от обезщетението? Ако отговорът е положителен, при какви условия?

Аванс може да бъде предоставен, при условие че са спазени следните условия:

а) за жертви на престъпление чрез упражняване на насилие:

- престъплението е извършено на територията на Португалия или е извършено извън територията на Португалия срещу португалски граждани или граждани на Европейския съюз, при условие че те нямат право на обезщетение от държавата, в която е извършено престъплението;
- престъплението е довело до пълна временна неработоспособност на жертвата за поне 30 дни или до нейната смърт;
- престъплението е влошило значително стандарта на живот на жертвата и неговото качество, като тези две изисквания са кумулативни;
- няма получено обезщетение за претърпени вреди от друг източник — нито чрез извършителя, нито чрез лична застраховка на лицето;
- предвидените в закона изключения не са приложими по отношение на жертвата, и по-специално поведението на жертвата преди, по време на престъплението и след него не противоречи на разбирането за обществен ред и правосъдие.

б) за жертви на престъпления, свързани с домашно насилие:

- ако сте били подложени на физическо или психическо малтретиране, включително телесно наказание, противозаконно лишаване от свобода или сексуални престъпления, независимо дали многократно или не;
- ако престъплението е извършено срещу малолетно или непълнолетно лице, в присъствието на такова лице, в общ дом или в дома на жертвата; или
- ако лични данни, включително изображение или звук, които засягат неприкосновеността на личния живот на жертвите, са споделени по интернет или чрез други средства за публично радиоразпръскване със или без тяхното съгласие, и
- ако жертвата страда от сериозни финансови затруднения в резултат на престъплението и
- престъплението е извършено на територията на Португалия или е извършено извън територията на Португалия срещу португалски граждани или граждани на Европейския съюз, при условие че те нямат право на обезщетение от държавата по местоизвършването му (CPVC трябва да провери тези обстоятелства).
- Предвидените в закона изключения не са приложими по отношение на жертвата, по-специално поведението на жертвата преди, по време на престъплението и след него не е противоречало на разбирането за обществен ред или на правосъдието.

Независимо дали става въпрос за престъпление чрез упражняване на насилие или за престъпление, свързано с домашно насилие, при явни финансови нужди е възможно преди CPVC да приключи предварителната си оценка за предоставяне на обезщетение да получите незабавно авансова сума от обезщетението, което ще бъде определено с по-късна дата.

Мога ли да получа допълващо или допълнително обезщетение (например след промяна в обстоятелствата или влошаване на здравето и т.н.) след вземане на основното решение?

CPVC е свободна да взема решения в случаите, когато възникнат нови елементи по вече решени случаи или са налице специфики, които се отклоняват от насоките (предварително изготвени от самата CPVC) относно сумите за обезщетения, отпускани в зависимост от видовете обстоятелства.

Какви съпътстващи документи трябва да приложи към иска си?

а) Обезщетение от държавата за жертви на престъпления чрез упражняване на насилие (формуляр)

Необходими документи:

- изцяло попълнен формуляр за молба;
- посочване на искания размер на обезщетението;
- данъчна декларация, доказваща доходите на жертвата (или на молителя, когато той не е пряката жертва на престъплението) за годината, предхождаща извършването на престъплението, за годината на извършване на престъплението и за годината след извършване на престъплението;
- извадка от преписката по наказателното производство с препис на съдебното решение и датата, от която важи силата на пресъдено нещо;
- пълномощно за процесуален представител, когато молбата се подава от представител;
- назначаване на адвокат в случай на автоматично назначаване на представител.

б) Обезщетение от държавата за жертви на престъпления, свързани с домашно насилие (формуляр)

Необходими документи:

- изцяло попълнен формуляр за молба;
- посочване на искания размер на обезщетението;
- статут на жертва или на особено уязвима жертва;
- копие от полицейския доклад или жалбата, подадена в полицията;
- доклад за финансовото, социалното и семейното положение, когато жертвата е настанена в приют.

Има ли административни или други такси, които се заплащат за получаване и обработване на молбата?

Не. Подаването на молбата е освободено от плащането на каквито и да е разходи или разноски за жертвата, а документите и удостоверенията, които са необходими във връзка с молбата, също могат да бъдат получени безплатно.

Кой орган взема решение по исковете за обезщетение (при национални случаи)?

CPVC — Комисията за защита на жертвите на престъпления, е органът към Министерството на правосъдието, който отговаря за вземането на решения по молби за обезщетение от държавата, подадени от жертви на престъпления, извършени чрез упражняване на насилие, и жертви на домашно насилие в рамките на националното производство.

Къде мога да изпратя иска (при национални случаи)?

До Комисията за защита на жертвите на престъпления (вж. предишния отговор).

Местонахождение и контакти:

***Comissão de Proteção às Vítimas de Crimes* (Комисия за защита на жертвите на престъпления)**

- Адрес: Avenida Fontes Pereira de Melo, n° 7 — Piso 7º Dto., 1050-115 Lisbon
- Тел.: (+351) 21 322 24 90
- Факс: (+351) 21 322 24 91
- Адрес на електронна поща: correio.cpvcs@sg.mj.pt

Работно време:

- от понеделник до петък: 9.30 ч. — 12.30 ч.; 14 ч. — 16.30 ч.

Допълнителна информация може да бъде намерена на адрес <https://cpvc.mj.pt/>

Необходимо ли е да присъствам по време на процедурата и/или когато се взема решение по иска ми?

Присъствието Ви по време на процедурата за вземане на решение не е задължително, освен когато CPVC счита, че то е необходимо.

Колко време (приблизително) отнема вземането на решение от органа по иск за обезщетение?

След получаването на молбата за обезщетение CPVC разполага с едномесечен срок да я разгледа и да предприеме необходимите мерки; решението дали молбата да бъде уважена и сумата, която да бъде предоставена, ще бъде взето непосредствено след изтичането на едномесечния срок.

Ако не съм доволен от решението на органа, мога ли да го обжалвам?

Да. Ако молителят смята, че решението на CPVC е погрешно, той разполага с 15-дневен срок да го обжалва пред самата комисия. Жалбоподателят следва да посочи в жалбата основанието и доводите за нея заедно с всички доказателства, които сметне за подходящи.

След това CPVC разполага със срок от 30 дни да разгледа жалбата и да вземе решение по нея, като може да потвърди, отмени, анулира, измени или замени оспорвания акт.

Ако жалбоподателят не е удовлетворен от решението по жалбата, той може да го оспори пред административните съдилища.

Къде мога да получа необходимите формуляри и допълнителна информация относно начина, по който да изготвя иска?

На *уебсайта* на Комисията за защита на жертвите на престъпления: https://cpvc.mj.pt/?page_id=31

Съществуват два различни формуляра: един за жертвите на престъпления с упражняване на насилие и друг за жертвите на домашно насилие.

Има ли специална гореща телефонна линия или уебсайт, които мога да използвам?

CPVC — Комисия за защита на жертвите на престъпления: <https://cpvc.mj.pt/>.

АРАВ — Португалска асоциация за подкрепа на жертвите (*Associação Portuguesa de apoio à Vítima*): <http://www.apav.pt/>.

Мога ли да получа правна помощ (помощ от адвокат) при подготвянето на иска?

Държавата гарантира, че в случаи на престъпления с упражняване на насилие или домашно насилие жертвите разполагат с безплатен достъп до правни консултации, а при необходимост и с достъп до последваща правна помощ.

Има ли организации за подкрепа на жертви, които могат да ми помогнат в процеса на искане на обезщетение?

Комисията за защита на жертвите на престъпления (CPVC):

- лично — Fontes Pereira de Melo, n° 7, 7.º dto., 1050-115 Lisbon, от понеделник до петък, от 9.30 ч. до 12.30 ч. и от 14 ч. до 16.30 ч.;
- по пощата, като се използва формулярът, който е на разположение на уебсайта на комисията;
- по електронна поща на адрес: correio.cpvc@sg.mj.pt;
- онлайн, като се попълни формулярът за жертвите на престъпления, извършени чрез упражняване на насилие, или формулярът за жертвите на домашно насилие (<https://cpvc.mj.pt/>);
- по телефона: (+351) 213 222 490, обажданията се таксуват по националните тарифи, от 9.30 ч. до 12.30 ч. и от 14 ч. до 16.30 ч.;

АРАВ:

- гореща линия за подкрепа на жертвите: (+351) 116 006 (от 9 ч. до 21 ч. в работни дни);
- Онлайн на уебсайта на АРАВ: <http://www.apav.pt/> (достъпен е на португалски, английски, руски и китайски език) или на адрес <http://infovitimas.pt/pt/app/>
- жестомимичен език чрез видео услугите на устен преводач/SERV IIN — чрез видео обаждане (+351 12 472), от 10 ч. до 18 ч. в работните дни;

Комисията по въпросите на гражданството и равенството на половете (*Comissão para a Cidadania e Igualdade de Género*) (GIG):

- Информационната служба за жертвите на домашно насилие (*Serviço de Informação às Vítimas de Violência Doméstica*) (предоставя информация за правата на жертвите и за наличните способи за правна защита на националната територия и местата, където може да бъде получена психологическа и социална подкрепа, както и правна информация) — телефон: (+351) 800 202 148 (безплатна, анонимна, поверителна услуга, която е достъпна 24 часа /7 дни в седмицата).

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница. Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.

Последна актуализация: 13/09/2020